

Mēs esam vajadzīgi nozarei!

Edīte Kaufmane

Latvijas Valsts augļkopības institūts

2012. gads Latvijas Valsts augļkopības institūtam (LVAI) iezīmējies ar ievērojamiem sasniegumiem lietišķo pētījumu jomā, kas droši ļauj apgalvot, ka esam vajadzīgi gan augļkopības, gan pārtikas nozarei! Februārī kopā ar ražotāju SIA „Amberbloom”, kas ražo produktu pēc LVAI izstrādāta patenta licences, piedalījāties starptautiskajā izstādē „FruitLogistica 2012” Berlīnē, kur mūsu krūmīdoniju sukādes iekļuva pasaules Top 10 labāko Gada produktu skaitā! Savukārt pēc Institūta izstrādātās tehnoloģijas Latvijā uzsāka rūpnieciska zidaiņu pārtikas ražošana no vietējām izejvielām „Rūdolfš”, kas izstādē „Riga Food 2012” ieguva zelta medaļu! Veiksmīgi noslēdzies Latvijas – Lietuvas pārrobežu projekts „Tehnoloģiju pārneses centra izveide augļkopībā”, kā rezultātā tapusi grāmata „Ceļvedis komercaugļkopībā” un mācību DVD, kas izpelnījušies augstu atzinību augļkopju vidū.

Arī selekcionāriem ir veiksmīgs gads – reģistrētas trīs jaunas šķirnes, t.sk. krūmīdonija ‘Rasa’, kas ir pirmā šī augļa šķirne pasaulē. AVS testu veiksmīgi izgājušas vēl divas krūmīdoniju šķirnes, kuras plānots reģistrēt ES kopā ar zviedru un lietuviešu selekcionāriem.

Ar labiem panākumiem turpinās pētījumi augu patoloģijas, molekulārās bioloģijas un ģenētikas jomā, kuru rezultāti prezentēti starptautiskās konferencēs ASV, Ķīnā, Francijā, Itālijā, u.c. Šo nodaļu zinātnieki ir čaklākie SCI publikāciju rakstītāji.

Gads ir bijis veiksmīgs arī projektu un finanšu piesaistes jomā. Veiksmīgi tiek īstenoti ilgtermiņa zinātniski projekti: (1) **Starptautiskie:** a) Latvijas – Lietuvas pārrobežu projekts, b) EUREKA projekts, c) Divpusējas sadarbības projekti ar Aiovas universitāti (ASV) un Poznaņas universitāti (Polija); (2) **LVAI vada ilgtermiņa sadarbības projekts:** a) ZM LAP projektu (5 dalībinstiūcijas), b) ESF 1.1.1.2. aktivitātes projektu (3 instiūcijas), c) trīs projektus ERAF 2.1.1.1. aktivitātē; (3) **LVAI īsteno un piedalās projektu īstenošanā:** a) VPP Nr. 5 projekts „Vietējo lauksaimniecības resursu ilgtspējīga izmantošana paaugstinātas uzturvērtības pārtikas produktu izstrādē”, b) LZP pētījumu projekts, c) ZM projekts par selekcijas materiāla izvērtēšanu ābelēm un zemenēm, d) ERAF 2.1.1.2. aktivitātes projekts. LVAI zinātnieki iesaistījušies un aktīvi darbojas divās ES COST akcijās – Nr. FA 1003 un FA 1104. Veiksmīgi uzsākts īsteno apjomīgais ERAF 2.1.1.3.1. apakšaktivitātes projekts „Mūsdienīgas zinātnes materiāltehniskās bāzes pilnveide Lauksaimniecības resursu izmantošanas un pārtikas Valsts nozīmes pētniecības centra ietvaros”, kur LVAI ir vadošais partneris.

22.-24. augustā LVAI noorganizēja 2. starptautisko konferenci „Sustainable Fruit Growing: from Plant to Product”, kurā piedalījās 72 dalībnieki no 11 valstīm (t.sk. Polijas, Spānijas, Irānas, Vācijas, Krievijas, Baltkrievijas, Rumānijas, u.c.).

2012. gadā LVAI darbinieki veiksmīgi aizstāvēja divus doktora un divus maģistra darbus. Līdz ar to šobrīd LVAI strādā **16 doktori** (no tiem 3 ārvalstu zinātnieki), **14 maģistri**, t.sk. **8** doktoranti, **1** maģistrants.

Secinājums. Nopietni izvērtējot pētījumu virzienu nepieciešamību un aktualitāti, sabalansējot lietišķos un fundamentālos pētījumus, ir iespējams dot būtisku ieguldījumu nozares attīstībā, kā arī veiksmīgi konkurēt ar zinātniekiem starptautiskā arēnā. Nākotnē būtiskākais – saglabāt instiūta zinātnisko potenciālu, celt tā kapacitāti un sekot līdzi jaunākajām tendencēm augļkopības un pārtikas nozares un zinātnes attīstībā pasaulē.